

Albertus van Leuven (°1159 - †1192)

Paul Reekmans

Sint-Albertus van Leuven

Albertus van Leuven, tweede zoon van Godfried III, de Moedige en broer van de latere hertog Hendrik I, de Strijdvaardige, zag het levenslicht in de burcht op de Keizersberg in 1159. Naar gewoonte uit die tijd lag als tweede zoon zijn toekomst reeds voorzien in de kerkelijke hiërarchie. Hij werd kanunnik van de kathedraal Sint-Lambertus van Luik en aartsdiaken voor de Kempen, zodat hij met de voorziene prebenden van een royaal inkomen was verzekerd.

Na het overlijden van Rudolf, de bisschop van Luik, werd Albertus unaniem aangeduid als diens opvolger wat een duidelijke verrijking betekende van zijn status. Dit was echter niet naar de zin van de graaf van Hofstade die die waardigheid in gedachte had voor zijn broer Lotharius. Hoewel paus Celestinus III de benoeming reeds had bestendigd bij pauselijke bulle, kon Lotharius zich niet onderwerpen aan deze beslissing en er ontstond daardoor een uitzinnige wrevel en haat.

Bevreesd voor moeilijkheden in Luik, zijn bisschoppelijke stad, tussen voor- en tegenstanders van zijn benoeming, verkoos Albertus voor een onbepaalde tijd zijn toevlucht te zoeken in Reims onder beschutting van de gevestigde kardinaal-aartsbisschop.

Lotharius zocht de steun van de Duitse keizer Hendrik IV die de groeiende macht van het Brabantse grafenhuis vreesde en alle middelen zocht om die te beknotten. Een drietal Duitse ridders werden aangezocht

om een oplossing te vinden en ze trokken naar Reims om contact te zoeken met Albertus. Wanneer ze zich bij hem aanmeldden met goede bedoelingen kon Albertus niet vermoeden welke hun intenties waren. Zij vonden de geschikte gelegenheid om in te grijpen, toen hij op punt stond de mis op te dragen. Zo werd hij aan de voet van het altaar op laffelijke wijze om het leven gebracht door de ridders, die niet meer waren dan huurmoordenaars in dienst van zijn tegenstrever Lotharius van Hofstade met medeweten van de Duitse keizer Hendrik IV. Deze feiten werden in verschillende vitae Sancti Alberti breed uitgesmeerd.

Toen aartshertog Albrecht van Oostenrijk de functie verwierf van gouverneur-generaal en vervolgens gepromoveerd werd tot soeverein van de Zuidelijke Nederlanden, werden hem in 1612 door de aartsbisschop van Reims de relikwieën aangeboden in de waan dat deze aan Albertus toebehoorden.

Het waren echter zonder twijfel de resten van aartsbisschop Odalric, die overleed in 374 en pas veel later - in 1192 - naast hem het gezelschap kreeg van de vermoorde Albertus. De vergissing kwam pas in 1909 aan het licht toen men naast zijn lege grafombe een skelet ontdekte dat met minder zorg was begraven, wat door de Franse archeologen werd vastgesteld.

De oorlog onderbrak het vervolg van een grondig archeologisch onderzoek. Pas na 1914, bij de heropbouw van de kathedraal van Reims, die tijdens de eerste maanden van Wereldoorlog I door beschieting van de Duitse artillerie zwaar werd geteisterd, werden verscheidene begraafplaatsen aangetroffen in de nabijheid van het hoogaltaar waar ook Albertus, naar vaste traditie, begraven werd.

En inderdaad werden stoffelijke resten blootgelegd, waarbij men snel kon vaststellen aan de zware verwondingen die de schedel vertoonde met sporen van een gewelddadige dood. Men mocht aannemen dat die kist de stoffelijke resten zou bevatten van Albertus van Leuven. In hetzelfde graf bevond zich tevens het bovenste deel van een bronzen, sterk geoxydeerde kromstaf.

Relikwiekastje van Sint Albertus van Leuven
Sint-Pieterskerk Leuven – foto LHG

Het zijn deze resten die in 1920 in Brussel grondig werden onderzocht onder de leiding van de Belgische dokter Vervaeck, chirurg-criminoloog. Het als resultaat welke bij grondige vergelijking voor echt konden worden aangezien.

Vandaag zou een DNA-onderzoek de finale waarheid kunnen ontdekken, maar het is reeds meer dan voldoende dat het relikwiekastje in de Sint-Pieterskerk de beenderen bevat van de echte Albertus van Leuven.

(Deze bijdrage maakt deel uit van een uitvoerige later te verschijnen publicatie betreffende de Leuvense Sint-Pieterskerk, Paul Reekmans, conservator 1975-1985)